

VNITŘNÍ SVĚTLO ~ SPERMAGRAMY Z LET 2004–2010

Jestliže nás Řekové naučili, jak máme myslet, a křesťanství, jak máme věřit, učí nás zen jít nad logiku a neváhat ani tam, kde narážíme na věci, „které nevidíme“.

D. T. Suzuki¹

V první polovině osmdesátých let minulého století jsem se v samizdatových sešitech *Markonoviny*, které vydával Vlastimil Marek², poprvé setkal se základy zenové filozofie. Zaujaly mne kóany, odlišné způsoby myšlení, přístupy k zobrazení „nezobrazitelného“, nepojmenovatelného... Zen buddhismus, zazen a další, tedy jakási „náboženská praxe“, mi ale zůstala a dodnes zůstává vzdálena. Proto mi v půlce osmdesátých let kontaminování negativu ve dlouhých expozicích při pořizování fotografických záznamů hudby, teploty nebo 24hodinových záznamů s krytkou na objektivu přišlo jako naprosto, ale naprosto přirozené. Toto myšlenkové zázemí a estetika mě nepřetržitě provází po celé tvůrčí období a čerpám z něj a naznačuje mi možné cesty dodnes.

Když se v temné komoře při vyvolávání v lázni postupně začaly zjevovat na fotografickém papíru světelné záře prvního Spermagramu, byl to fascinující zážitek. Vzpomněl jsem si na podobný úžas ze zvláštního světla, které ve mně před lety vyvolalo jakési déjà vu, to když jsem ve tmě uviděl hřejivě tlumené světlo přicházející ke mně skrze pavoučkové síť žilek mámina břicha v mém prenatálním období; nebo o něco později naopak oslnivě vyzařovanou modrou přecházející do bílé, která obeplouvala mé ruce (přiznávám, že obojí bylo po inhalaci nepovolených látek).

A nyní po letech ze spermatu na fotopapíru nečekané světlo, rozjasňující záře. Odkud se bere, odkud přichází? Možná to jsou stopy po mnoha milionech ultraslabých fotonových emisí³, vznikajících při zániku buněk a tvořících jakési „reliktní“ záření našeho vnitřního těla, kdy kůže, (ne)oddělující nás od okolního světa, se stává naším „horizontem událostí“. Možným zdrojem mohou být i biofotony, které kvantová biologie definuje naopak jako živé buňky emitující světlo. Možná vidíme pradávny „rituál záře“, kdy se spojují miliony zanikajících spermií, aby jakousi unikátní světelnou oslavou vzdaly hold té jediné, která bude stát na prvopočátku budoucího života. Možná to světlo přichází odjinud, ale každopádně náš malý, při zániku zářící „vnitřní vesmír“ jako by se nápadně podobal reliktnímu záření vesmíru velkého, tedy nejstaršímu „světlu“, kdy se stáváme svědky dávné existence nekonečně mnoha milionů prvních objektů, které už zanikly, ale jejich putující světlo nás při pohledu na noční oblohu nepřestává fascinovat.

Jiří Šigut k výstavě *Vnitřní světlo*, 2026

1 D. T. Suzuki: *Zen Buddhism and Its Influence on Japanese Culture* (Eastern Buddhist Society, Kyóto, 1938) / *An Introduction to Zen Buddhism* (Grove Press, New York, 1964), přeložil Jiří Navrátil. Daisecu Teitaró Suzuki (18. 10. 1870 – 12. 7. 1966) — japonský učenec a filozof. Suzukiho specifické prezentování zenu (někdy nazývaného „Suzuki zen“) bylo spíše než náboženstvím určitým typem filozofie a poselství. I když byl později za publikování článků a knih a své zobrazování zenu kritizován, jeho dílo bylo po dlouhou dobu hlavně na Západě takřka jediným pramenem pro poznávání této cesty. Já jsem se širěji seznámil s myšlenkami zenu prostřednictvím řady publikací, které od roku 1986 vydávalo bratislavské vydavatelství CAD PRESS.

2/ Vlastimil Marek (1946–2021) — krnovský rodák, alternativní hudebník (Extempore, Elektrobus, MCH Band), zenový buddhista, publicista. Markovu přednášku zorganizovala na počátku první poloviny osmdesátých let v porubské Folkové sekci dramaturgyně Zlata Holušová (ve Folkové sekci jsem pracoval asi od roku 1977, Zlata se k nám přidala o pár let později). Na počátku 90. let jsem Vlastimilovi ve spolupráci se Zlatou v její edici *Hudba k tichu* graficky upravil několik bookletů k CD.

3/ Ultra-Weak Photon Emissions / ultraslabé fotonové emise vznikají při zániku buněk, které jsou vlastní většině metabolicky aktivních systémů.